

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΑΤΕΓΟΡΥΝΣΗ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Κυριακή 27 Απριλίου 2014

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ωρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτωνος Πρωταγόρας (320e - 321d)

νέμων δὲ τοῖς μὲν ισχὺν ἀνευ τάχους προσῆπτεν, τοὺς δὲ ἀσθενεστέρους τάχει ἐκόσμει· τοὺς δὲ ὡπλιζε, τοῖς δὲ ἀστηλον διδοὺς φύσιν ἄλλην τιν' αὐτοῖς ἐμηχανᾶτο δύναμιν εἰς σωτηρίαν. ἢ μὲν γὰρ αὐτῶν σμικρότητι ἥμπισχεν, πτηνὸν φυγὴν ἡ κατάγειν οἴκησιν ἔνεμεν. ἢ δὲ ηὗξε μεγέθει, τῷδε αὐτῷ αὐτὰ ἔσωζεν· καὶ τἄλλα οὕτως ἐπανισῶν ἔνεμεν. ταῦτα δὲ ἐμηχανᾶτο εὐλάβειαν ἔχων μή τι γένος ἀϊσταθείη· ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ἀλληλοφθοριῶν διαφυγὰς ἐπήρκεσε, πρὸς τὰς ἐκ Διὸς ὡρας εὑμάρειαν ἐμηχανᾶτο ἀμφιεννὺς αὐτὰ πυκναῖς τε θριξὶν καὶ στερεοῖς δέρμασιν, ίκανοῖς μὲν ἀμύναι χειμῶνα, δυνατοῖς δὲ καὶ καύματα, καὶ εἰς εύνας ιοῦσιν ὅπως ὑπάρχοι τὰ αὐτὰ ταῦτα στρωμνὴ οἰκεία τε καὶ αὐτοφυής ἐκάστω· καὶ ὑποδῶν τὰ μὲν ὄπλαῖς, τὰ δὲ [θριξὶν καὶ] δέρμασιν στερεοῖς καὶ ἀναίμοις. τούντευθεν τροφὰς ἄλλοις ἄλλας ἐξεπόριζεν, τοῖς μὲν ἐκ γῆς βοτάνην, ἄλλοις δὲ δένδρων καρπούς, τοῖς δὲ όίζας· ἔστι δ' οἷς ἔδωκεν εἶναι τροφὴν ζώων ἄλλων βιοράν· καὶ τοῖς μὲν ὀλιγογονίαν

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2014

E_3.Αλ3κ(ε)

προσῆψε, τοῖς δ' ἀναλισκομένοις ύπὸ τούτων πολυγονίαν, σωτηρίαν τῷ γένει πορίζων.

ἄτε δὴ οὖν οὐ πάνυ τι σοφὸς ὡν ὁ Ἐπιμηθεὺς ἔλαθεν αὐτὸν καταναλώσας τὰς δυνάμεις εἰς τὰ ἄλογα· λοιπὸν δὴ ἀκόσμητον ἔτι αὐτῷ ἦν τὸ ἀνθρώπων γένος, καὶ ἡπόρει ὅ τι χρήσαιτο. ἀποφούντι δὲ αὐτῷ ἔρχεται Προμηθεὺς ἐπισκεψόμενος τὴν νομήν, καὶ ὥρᾳ τὰ μὲν ἄλλα ζῶα ἐμμελῶς πάνταν ἔχοντα, τὸν δὲ ἀνθρώπων γυμνόν τε καὶ ἀνυπόδητον καὶ ἄστρωτον καὶ ἀοπλον· ἥδη δὲ καὶ ἡ εἰμαρμένη ἡμέρα παρῆν, ἐν ᾧ ἔδει καὶ ἀνθρώπον ἔξιέναι ἐκ γῆς εἰς φῶς. ἀπορίᾳ οὖν σχόμενος ὁ Προμηθεὺς ἦν τινα σωτηρίαν τῷ ἀγθρώπῳ εὔροι, κλέπτει Ἡφαίστου καὶ Ἀθηνᾶς τὴν ἔντεχνον σοφίαν σὺν πυρὶ - ἀμήχανον γὰρ ἦν ἀνευ πυρὸς αὐτὴν κτητήν τῷ ἡ χρησίμην γενέσθαι—καὶ οὕτω δὴ δωρεῖται ἀνθρώπῳ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

A1. Από το παραπάνω κείμενο να μεταφράσετε το απόσπασμα: «Ταῦτα δὲ ἐμηχανάτο ... πορίζων».

Μονάδες 10

B1α. Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των παρακάτω ὁρών – φράσεων του κειμένου: «ἐπανισῶν», «ἀκόσμητον», «είμαρμένη ἡμέρα». (Μονάδες 9)

B1β. «τὴν ἔντεχνον σοφίαν σὺν πυρὶ - ἀμήχανον γὰρ ἦν ἀνευ πυρὸς αὐτὴν κτητήν τῷ ἡ χρησίμην γενέσθαι ...»: Να εξηγήσετε τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στην «ἔντεχνον σοφίαν» και το «πῦρ». (Μονάδες 6)

Μονάδες 15

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2014

E_3.Αλ3κ(ε)

- B2.** Με βάση το κείμενο που σας δίνεται και το παρακάτω μεταφρασμένο απόσπασμα να εξηγήσετε ποια σκοπιμότητα εξυπηρετεί η επιλογή του μύθου από τον Πρωταγόρα και ποια υφολογικά χαρακτηριστικά του τον κάνουν «χαριτωμένο».

«Όχι, Σωκράτη», είπε, «δεν θα σας αρνηθώ. Αλλα, τι προτιμάς από τα δύο; Να σας το αναλύσω με ένα μύθο, όπως κάνουν οι γεροντότεροι στους νέους, ή να αναπτύξω το ζήτημα σε μία διάλεξη;»

Πολλοί από αυτούς που κάθονταν κοντά είπαν αμέσως να αναπτύξει το θέμα με όποιον από τους δύο τρόπους θέλει.

«Εγώ νομίζω», είπε εκείνος, «πως είναι πιο χαριτωμένο να σας πω έναν μύθο».

Μονάδες 15

- B3.** Τι γνωρίζετε για τη σωκρατική διαλεκτική;

Μονάδες 10

- B4.** Να γράψετε δύο ομόρριζες σύγχρονες λέξεις της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας από το δεύτερο συνθετικό καθεμιάς από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: ήμπισχεν, ύπαρχοι, προσῆψε, ἐπισκεψόμενος, ἔξιέναι.

Μονάδες 10

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2014

E_3.Αλ3κ(ε)

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αἰσχίνου, Κατά Τιμάρχου 77-78

Θεωρήσατε δέ, εἰ βούλεσθε, τὸ πρᾶγμα καὶ ἐκ πολιτικῶν τινῶν παραδειγμάτων, καὶ μάλιστα ἐκ τούτων ἢ νυνὶ μετὰ χεῖρας ἔχετε. γεγόνασι διαψηφίσεις ἐν τοῖς δήμοις, καὶ ἕκαστος ἡμῶν ψῆφον δέδωκε περὶ τοῦ σώματος, ὅστις Ἀθηναῖος ὄντως ἔστι καὶ ὅστις μὴ. καὶ ἔγωγε, ἐπειδὰν προστῶ πρὸς τὸ δικαστήριον καὶ ἀκροάσωμαι τῶν ἀγωνιζομένων, ὅρῳ ὅτι ἀεὶ τὸ αὐτὸ παρ' ὑμῖν ἵσχυει. ἐπειδὰν γὰρ εἴπη ὁ κατήγορος: "Ἄνδρες δικασταί, τοιτού τοτεψηφίσαντο οἱ δημόται ὁμόσαντες, οὐδενὸς ἀνθρώπων οὔτε κατηγόρησαντος οὔτε καταμαρτυρήσαντος, ἀλλ' αὐτοὶ συνειδότες," εὐθὺς θορυβεῖτε ὑμεῖς ὡς οὐ μετὸν τῷ κρινομένῳ τῆς πόλεως· οὐδὲν γὰρ οἶμα δοκεῖ προσδεῖσθαι ὑμῖν λόγου οὐδὲ μαρτυρίας, ὅσα τις σαφῶς οἶδεν αὐτός.

προσίσταμαι: στέκομαι κοντά σε καποιον, παρουσιάζομαι

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παραπάνω κειμένου.

Μονάδες 20

Γ2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

χεῖρας: τη δοτική πληθυντικού

διαψηφίσεις: τη γενική ενικού

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2014

E_3.Αλ3κ(ε)

ούδενὸς: τη δοτική ενικού στο θηλυκό γένος

κατηγορήσαντος: τη δοτική πληθυντικού στερού ίδιο γένος

σαφῶς: τον ίδιο τύπο στο συγκριτικό βαθμό

προσστῶ: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή

όρω: το α' πληθυντικό πρόσωπο της ευκτικής του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή

κατεψηφίσαντο: το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ίδιου υπερσυντελίκου στην ίδια φωνή

συνειδότες: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ίδιου χρόνου

τῷ κρινομένῳ: το απαρεμφάτο μέλλοντα της μέστης φωνής

Μονάδες 10

- Γ3α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:
ήμων, Αθηναῖος, τῶν ἀγωνιζομένων, ως οὐ μετὸν, προσδεῖσθαι.
 (Μονάδες 5)

- Γ3β. "ἄνδρες δικασταί, τουτοὶ κατεψηφίσαντο οἱ δημόται ὁμοσαντες, οὐδενὸς ἀνθρώπων οὔτε κατηγορήσαντος, ἀλλ᾽ αὐτοὶ συνειδότες,": να μεταφέρετε το παραπάνω χωρίο στον πλαγιο λόγο (και με τους δύο τρόπους) εξαρτώντας το από τη φράση «**Ο κατήγορος εἶπεν**». (Μονάδες 5)

Μονάδες 10

ΣΑΣ ΕΤΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ